

Blekotaj 3.

VŽDY ČERSTVÁ PŘÍLOHA ZPRAVODAJE

30. 6. 2025

Jak se dělá divadlo, když máš kámošky

folkloristky Rozkecátor s tvůrci Maryšky

Věděli jste, že Těšany jsou reálná, existující vesnice docela nedaleko od Brna, kde Mrštíci nějakou dobu pobývali a psali? A že Maryša byla opravdová osoba, kterou jeden z těch Mrštíků tajně miloval, ale ona ho nejspíš nechtěla? Proto o ní na truc, aby se jí pomstil, napsal hru, ve které zabije svého manžela. Ale tím ji ohromně proslavil. Na jejím náhrobku na hřbitově prý stojí: NAPSÁNO DRAMA, PROŽITO VĚTŠÍ!

Rozhovor o dramaturgických postupech, Brnu a Brňácích mluvili Maruška, Františka, Prokop a Adéla.

Jak jste se dostali k téhle předloze? Co rozhodlo, že budete dělat právě Maryšku?

Prokop: Franča s Ádou to měli jako povinnou četbu.

Adéla: ... i naše první představení Křest svatého Vladimíra (tohle je naše druhé představení) bylo v povinné četbě.

Prokop: A teď si tu děláme reklamu na naše odpolední představení...

Adéla: Prostě česká klasika...

Prokop: ... v 17:15 a v 18:15 hrajeme za divadlem v šapitó (proběhlo včera, pozn. redakce)

Františka: Naše dramaturgická linka je, že jsou to všechno české klasiky, které se snažíme dělat tak, aby to nebyla sto let stará nuda, ale aby to bylo něco, v čem se i dneska mohou lidi najít nebo najít něco, co bude přínosné.

Vy jste tam našli mraky věcí. Takhle aktualizovat starý text se mnohdy nepovede ani v profesionálním divadle. Zároveň jste ho dost minimalizovali a prošíkali spoustou jevištních detailů. Dokážete vysosnout homeopatickou dávku toho, o co jde. Jak pracujete? Jak? Jak vypadá proces?

Maruška: Věděli jsme, že to bude Maryška. Zkoušeli jsme najít čas, kdy budeme zkoušet. Domluvili jsme se na pondělí večer.

Františka: Ne že by nám to nešlo, ale byli jsme všichni strašně unavení. Museli jsme si dát jednu víkendovku.

Prokop: Spíš dvě.

Rozumím. Ale tohle jsou spíš provozní starosti. Mě zajímá, jak vznikla inscenace. Vy jste totiž udělali obrovskou divadelní práci. Císaře jsem například já několikrát četla a vůbec nepochopila. Jsou to pro mě brutální hieroglyfy, i když jsem studovala u prof. Klímy a on byl vynikající učitel dramaturgie. Vy máte skvělou

dramaturgii. Textovou složku si ohromně užívám. Jak jste došli k finálnímu scénáři?

Adéla: Experimentovali jsme s materiálem, a co použít za předměty. Stavěli jsme scény a přemýšleli jsme, co by fungovalo a bylo to vtipný a zároveň, aby to sedlo do příběhu a pokračovalo dál, a tak jsme stavěli jak z lega, no...

A jak jste přišli na sklo?

Františka: Prvotní myšlenka byla Maryša a jasný symbol k Maryše je HRNEK. A přišlo nám vtipný pracovat s hrnkem, najít k němu další předměty a zjistit, jaký může být vztah skla a porcelánu. Co je víc, co je míň, co znamená, když je sklenička na vysoké noze, co znamená, když jsou to panáči, na co sklo používáme, co se do čeho běžně dává a při jaké příležitosti je používáme.

Prokop: A potom se přidala myšlenka, že hrnek je jinej, než skleničky... no prostě Brňák...

A hlavně je to ten zavražděnej... ten jedinej umře. to je úplně super geniální. Tohle, o čem mluvíme, je krásná loutkářská práce a dramaturgie, která se mi u vás strašně líbí. Ale mně to nedá a pořád mám potřebu vracet se k textu. Máte v něm aktualizací prvky, něco jste museli vyhodit, některé věty jste vypreparovali, opakujete je, pracujete s nimi, takže vyznívají každé jinak, ale pořád se držíte Maryši.

Františka: Tohle je asi otázka hlavně na mě. Když jsem to četla, tak jsem si vypisovala, co mi přišlo zajímavé a důležité, a snažila jsem se k tomu vždycky vracet na zkouškách. A přemýšlela jsem o tom, co je vlastně téma. Pak jsme si spolu ty významné úryvky a pasáže četli znova spolu.

Prokop: Každý jsme si to přečetli minimálně 2× celé.

Máte nějaký netradiční zážitek z hraní nebo po hraní tohoto kousku?

Prokop: No třeba na Dětské scéně v Ostravě, kde jsme vystupovali jako inspirativní představení, s námi děti počítaly do deseti už od dvojky a nechtěly přestat. To bylo kouzelné.

Františka: Mně se hrozně líbilo, že tady na Chrudimi za námi přišli asi čtyři lidi, kteří už to viděli v Ostravě, ale chtěli to vidět znovu, a vyprávěli nám, jak na představení reagovaly jejich děti, jak to pochopily, co v tom viděly.

A co říkaly?

Františka: No třeba, že děti Maryšu vůbec neznaly. Pro ně to byl příběh o holce. Předloha jim byla jedno. Viděly se v tom: ty jsi ale jiná, každý po tobě něco chce... ty vztahy a tak.

Skvělé je, že my, co známe předlohu, si užíváme předlohu, a ti, co ji neznají, tím nijak nestrádají. A koho napadl ten krásný zcizováček s nápisem kroj a krajka?

Františka: My máme totiž dvě kamarádky, které se zajímají o folkloristiku a vědí, jak ty kroje mají správně vypadat, a věděli

jsme, že se na nás přijdou podívat a poznají, že tohle není rozhodně správně a takhle že se to rozhodně nedělá. A my jsme věděli, že ať to uděláme jakkoliv, tak to rozhodně správně nebude. Že bychom rozhodně museli mít originální kroje. A takhle, když máme na tričkách napsáno kroj, tak je to nezpochybnitelné.

Co byste na závěr chtěli vzkázat festivalovým návštěvníkům?

Adéla: Nechodte na diskusi!

Františka: Chodte do divadla, i když je vedro, a užívejte si to!

Prokop: Zajeďte si na nás do Brna!

Františka: A jestli víte o nějakém prostoru, kde bychom mohli hrát, tak nám dejte vědět.

Maruška: Dávejte si zmrzlinu a frgále.

Krásné léto a děkuji za rozhovor.

Molča

Polní redakce

OUTKY

františka Rozsy pol'ková

Někdy mám chuť něco napsat
a ne jen tak něco, něco obyčejného...
Říkám si, že by to mělo být moudré,
aby nebyla škoda papíru.
Ale copak můžu slovy vystihnout,
jakéj je to cítit a vnímat?
Ani bible nepožíse vše.

Ale můžu napsat,
jaké to není.
Není to černobílé

markéta Housková

BACK TO BULLERBYN

BYE JSHE-NO
BULEBYN
LIDLOSEMITO
ZESETAM
HIO+LIA ZEBILISITIA
NELI BILOSEHISEAILJESKMA

nejvíce se mi líbily děti z bilerbinu nejlepší byla Lisa
a bosa pro to že hezky spívala a bosa mluvil sranda
potom se mi líbila- líbil CHANGGWI potom se mi líbilo smet-
ště můj táta a sestra a brácha jsou na divadle a nevím na jakém

moje pohádka autor maruška
jméno pohádky mája a maruška na výletě

jednou ráno Mája a Maruška a šli na výlet Mája si vše zamatovala
a Maruška projistotu kreslila mapu gdyby se stratila ale
doufá že ne mo mi taky alespoň já to doufám a tak šli do lesa
hodinu potom se najedli na dece na jídlo měli tousty moje
oblíbené ze šunkou a sýrem a kečupem nmazané máslem
pak šli a šli a šli potkali Jášu tak šli i s Jášou tak
šli a šli a šli a počítali šščřžýáíé a furt do kola šščřžýáíé

a tak dále a tak dále a pak počítali 23456789 a zase 234567
89%

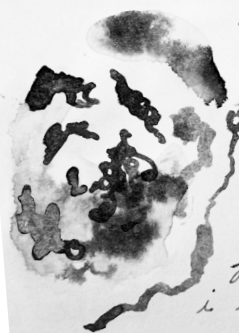
a pak zji stili že se stratili a Mája panykařila maruška
šlela

řekla neboj vůbec si nevzpomněla na to jak si kreslila
tu mapu a tak šli dál a vůbec neznali tu cestu ale šli a šli
potom si Jáša vitáhl telefon a zavola Fildovy ať řekne
zítra paní učitelce že jsme já maruška jáša a mája zítra
nemocní a Filda se zeptl proč a on řekl že jsme se ztratili
v lese a Filda se zeptal jak a Jáša řekl že on bil stracený
už dnes po škole a maruška a mája aš před 2 hodiny a Filda se
zeptal a proč mu mezavola dřív a Jáša řekl nevím

POKRČOVÁNÍ PŘÍSTĚ

maruška Rezsypálková

Modrá je
barva dneška.

Modrá si plyne v
nichém smíření
je základem, štěstím
i smutkem, snem a
nadumáním.

Letos jsme se vypravili na Chrudim s Ronjou a Theuškou
a jsme tu na dva první dny. Viděli jsme Popelku, což byla
po novu zpracovaná Popelka, potom jsme byli na kombinovaně
Tři prsteny a na poetickém představení Solo z Argentiny.
Večer jsme šli s drakem, který ohrlil oheň a došli jsme
na představení které šx neobvykle zpracovalo myšlenku -
Jeto tak, je to tak není drak jako drak,

Druhý den se nám líbila Tlapka / fantasticky dramaturg:
žijně zpracováno. Zlatým hřebem pro nás dnes byla Maryška
autenticky s nadhledem zpracované autorské předmětné diva

Těšínští

koneckonoců, nejse nic speciálního.
nikdo z nás není.

Všichni jsme jeden stejný stroj.

Všichni jsme sevnitř stejní.

Máme stejný základ, s fyzického o hlediska, na kterém tvoříme naši osobnost.

Je jenom na nás, jak s ním naložíme,
A není jediná správná možnost.

Musíme si to vymyslet sami.

Kalabská

o oní super Beack to Bullerbyn / Miloto super líbilo semí gdišta taneo
tancovali. Agdiš spívaní. píše David.
Verunee se líbilo taneo cování. Aspívání a vlastně všechno. Děkujeme

k to Bullerbyn

ud se vyžíváš v grotesce, rychlém střihu, a neohrabaných balicích scénác
ovníci jednoduchosti si přijdou na své Zpátky v Bullerbynu.

dětství slavíme narozeniny jako je slavili Lasne, Bosse, Olle, Brita
a, Anna

tný konec? Snyl loutkovho divadla, jsouroztonilí, rychlí,

== ráde trápný scénay a nejvíe ty balicí. Jestli jste četli Bullerbyn
navlíkali maliny na traviny,

Milovníci pouťových balonků naplně ých heliem si přijdou na své v představ
vení Beack to Bullerbyn, Sckválně jestli Vás težd nspadě, kdo se vznáší
na špagátka.

Milovníci Titaniku si přijdou na své v Bullerbynu. I tady se obheví
Scéna se zábradlí lodí.

Páni klavi, Rychlé šipy, správnáctví

a ... Bedřicha smetany ocení rychlý pohyb astopky

i očekáváním stejne Tarantino v Tenkrát v holly
neviděla, ale říká to Marek, Marku Dřky.

ru nedokážu vybatit jediný film, ve které,

alo

ý film, kteř si také mistrně hraje s očekáváním
společný oblíbený herce Nicolas Cage

Líbili se mi ty triky a loutky v dřevěném cirkusu.
Byly dřevěné, zavěšené. Tlapka se mi taky líbila.
Zpívali a bylo to kamarádské. Liška zlebila a mátlá,
ale pak si pomáhali a usmířili.

Theodera Těšínská

ZABIJÁKA Z TEBE UDĚLÁ PÁSKA PŘES VLASY

– Hon da dy dy daj

ROZKEČÁTOR

Je jí čerstvě 17 let. Studuje v Ostravě keramický design. K divadlu ji přivedla maminka. Už jako malé miminko hrála v jejím náručí čertíka. Celá rodina se divadlu věnuje. Jejich tvorbu na Chrudimi známe. Anička Bernardová mluvila v neděli před Spolkovým domem s Kačou Molčou o své zálibě v Asii a o současném světě.

Podle čeho sis vybírala předlohu pro tohle představení?

Hledala jsem příběh a korejská kultura jich má spousty. Nemohla jsem nic najít. Četla jsem různé mýty a legendy a pak jsem natrefila na písničku, která se mi líbila. Chtěla jsem zjistit, o čem je, a tak jsem si ji přeložila.

Ty umíš korejsky?

Ne, přeložila jsem si ji pomocí Google překladače. Ten příběh se mi líbil. Byl o klukovi, který chtěl ulovit krále hor v podobě tygra. Byl pyšný a myslel si, že to dokáže a že může, a uvrhl tím spoustu lidí do utrpení. A já si říkám, že pycha je to, kvůli čemu hodně lidí trpí. I v tomhle příběhu i v životě.

Co tě přivedlo ke korejské kultuře?

Mě zaujala korejská popkultura. Líbí se mi na ní, že lidi zpívají a tančí dohromady.

Tvoje představení je hodně symbolické a pohybové, až taneční. Co tě k tomu vedlo? Jak se to stalo?

Já jsem nikdy netančila. Nikam jsem nechodila. Ale věděla jsem, že nechci tento příběh vyprávět slovy, ale že ho chci vyprávět jinak.

Proč?

Tanec je pro Koreu a pro Asii vůbec tradiční. Tak jsem si řekla, že to zkusím. Když jsem stavěla jednotlivé scény, tak jsem si je tančila a zkoušela jsem, co funguje a co ne.

Proč ses rozhodla použít v představení projekce?

Projekce to všechno vyprávění spojuje, spojuje začátek a konec. Je pro ty, co se v průběhu představení ztratili a chtěli by se v tom vyznat.

Já se musím přiznat, že jsem chápala celé představení, ale u projekce jsem se ztratila. Můžeš nějak upřesnit, co měla divákům přiblížit?

Že se všechno opakuje, že vše je koloběh, koloběh života a smrti. A nikdo nechce navždy zůstat uzavřen mezi životem a smrtí. Vizuálně ukazuje, že tohle všechno nikdy nekončí. Já vlastně tu projekci jen zaklapnu, ale nevypnu ji. Kdybychom věřili doslova tomuhle příběhu, tak to představení ještě neskončilo.

Co je podle tebe pro dnešní lidi největší past?

Toužit po něčem, co je zbytečné a co může mnoha lidem ublížit. Třeba válka. Chtít mít větší území a moc. Kvůli tomu lidi trpí. Changgwi – to jsou někteří dnešní vládcové.

A vyfotíš se pro Blekotaj jako tygr?

To bude vypadat blbě? Bez pásky to není ono.

Molča

Co by bylo, kdyby se příběhy hrané loutkami začaly skutečně dít v Chrudimi?

Zapomeň na běžná rána v Chrudimi. Co kdyby pohádky oživaly a stávaly se součástí reality, kde by každé nové představení měnilo svět. V Chrudimi, kde loutkáři nejsou jen vypravěči, ale tvůrci samotné reality, by se dny proměnily v nekonečný sled kouzelných událostí. V očekávaných představeních se nabízí pomocná síla například s hledáním klíčů či parkovacího místa od trojice Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Před obědem budeme připraveni na sněhové přeháňky ze zimní pohádky, které později vystřídá průtrž tisíců ježibab.

Káčeň

BÁSEŇ

Z kusu dřeva do živé bytosti

Člověk si jednou usmyslil,
že loutku by si vyrobil.
Kus dřeva domů z lesa vzal,
pak kůru sekyrkou ořezal.

Na to dřevo předkreslil,
vyřezal i nabarvil,
tělo loutky neznámé,
co uvidíte v divadle.

Všechny části v jednu spojil,
nitkami a provázky.
Představení s ní sestrojil,
a začal hrát pro diváky.

Justa

BLECENZE

Smetišťe

Představení, které potěší. Soubor, který má plno potenciálu, ale ne všechen je využit. Jejich animace a práce s loutkou je velmi dobrá a je patrné, že se na scéně orientují a herecký pohyb doplňuje loutkoherecký velmi zdařile a lehce.

Co trochu pokulhává, je herecká mluva. Ne vždy bylo herectvu rozumět a hlas nebyl dobře posazen. Představení mělo spoustu dobrých momentů, aktualizáčnických vtipů, které jinak velmi jednoduchý příběh o lásce rozšiřovaly o další aktuální témata, například: ztracenost v současném světě, ekologická krize, hrozba dogmatičnosti a ustrnulosti, válečné konflikty kvůli přesvědčení, manipulace a moc. Hrdina se ale bohužel v závěru nevymanil ze systémů, příkoří, kterým čelil.

Nedošlo k jeho proměně, dospění skrze zažité dobrodružství. Došlo pouze k uvědomění, že kdyby do toho na začátku nešel, bylo by to mnohem jednodušší. Celému představení tak ubírá na jeho síle to, že potenciál kritického komentáře, který je v něm patrný, nebyl rozpracován více a nebyl dotažený do konce.

Je ale možné, že tomu bylo tak, aby představení bylo srozumitelné i mladému diváctvu. V tom případě soubor předvedl odlehčený, vtipný a místy kritický příběh.

Barča

Solo

Milujete pohyb? Tak je představení Solo přímo pro vás. Krátké představení bez mluvení vás nutí pozorovat pohyby marionety doprovázené hudbou. Vůbec vám to ale nebude vadit. Pohyby marionety jsou tak jemné a přesné, že zapomenete, že postava je loutka ze dřeva a máte se přidat k jejímu tanci.

Justa

Jestliže máte rádi divadla s jednoduchým příběhem a úsměvnou atmosférou, tak Smetišťe je přesně pro vás :)

Divadlo Dcerky je jako kufr plný zajímavých témat a autenticity. Tohle divadlo je snad pro všechny věkové skupiny kromě dětí do 11 let. V sále bylo i spousta duchodců :D

Žofka

Volby prezidenta LCH25!

Vyhlašují se loutkové volby na post prezidenta festivalu. Máme našeho milovaného ředitele Michala Drtinu, ale loutky chtějí mít ve vedení svého zástupce. My redaktoři provádíme terénní výzkum a sbíráme materiál, ale pokud chcete přihlásit své kandidátstvo, stavte se k nám do polní redakce a přihlaste své favority. Před koncem festivalu proběhne hlasování a finální vyhlášení.

Volební kampaně:

Myšákův volební slogan: „Udělám vše pro vaši spokojenost!“ „Spokojenost je nejdůležitější!“

Lasyčákův slogan „Dám vám vše zadarmo!“

Moušin slogan „Noviny, co říkají pravdu!“

Šelmin slogan „Pracovat málo, mít se dobře!“

Volební preference (koho byste volili vy?):

Volila bych mouchu, je dobrá. Noviny ví všechno. Říká pravdu.

Volil bych Bědu. Je milej.

Volební odhady:

Šelmu budou volit všichni, kteří jsou drsní a rádi líní, protože ona taky.

